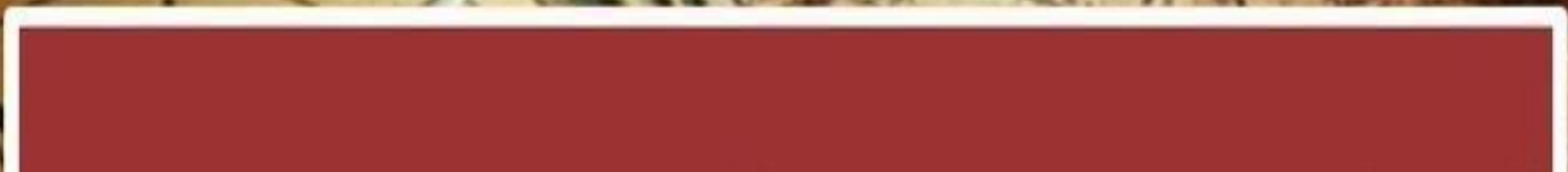

УТВОРЕННЯ ОСМАНСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

ПЛАН

1. Геополітичне положення та тюркизація Малої Азії в XII – XIII вв.
2. Виникнення держави у турок-османів.
3. Осман (1288-1326) і Орхан (1326-1362).
4. Завоювання османів в Анатолії та на Балканах.
5. Мехмед II Фатіх (1451-1481).
6. Створення Османської імперії

Близько 900 р. почався розпад Тюркської держави (каганату) в Центральній Азії. Групи тюрків стали рухатися на Захід. Однією з них була група досвідчених воїнів, які за іменем свого начальника називалися **сельджуками**.

Сельджуки - гілка племен тюрок-огузів, названа за ім'ям їх вождя Сельджука (X- початок XI ст)

Тюркський каганат

Тюркський каганат

Хазари

Хорезм

СОДЖИЯ

Кыпчаки

Нушоби

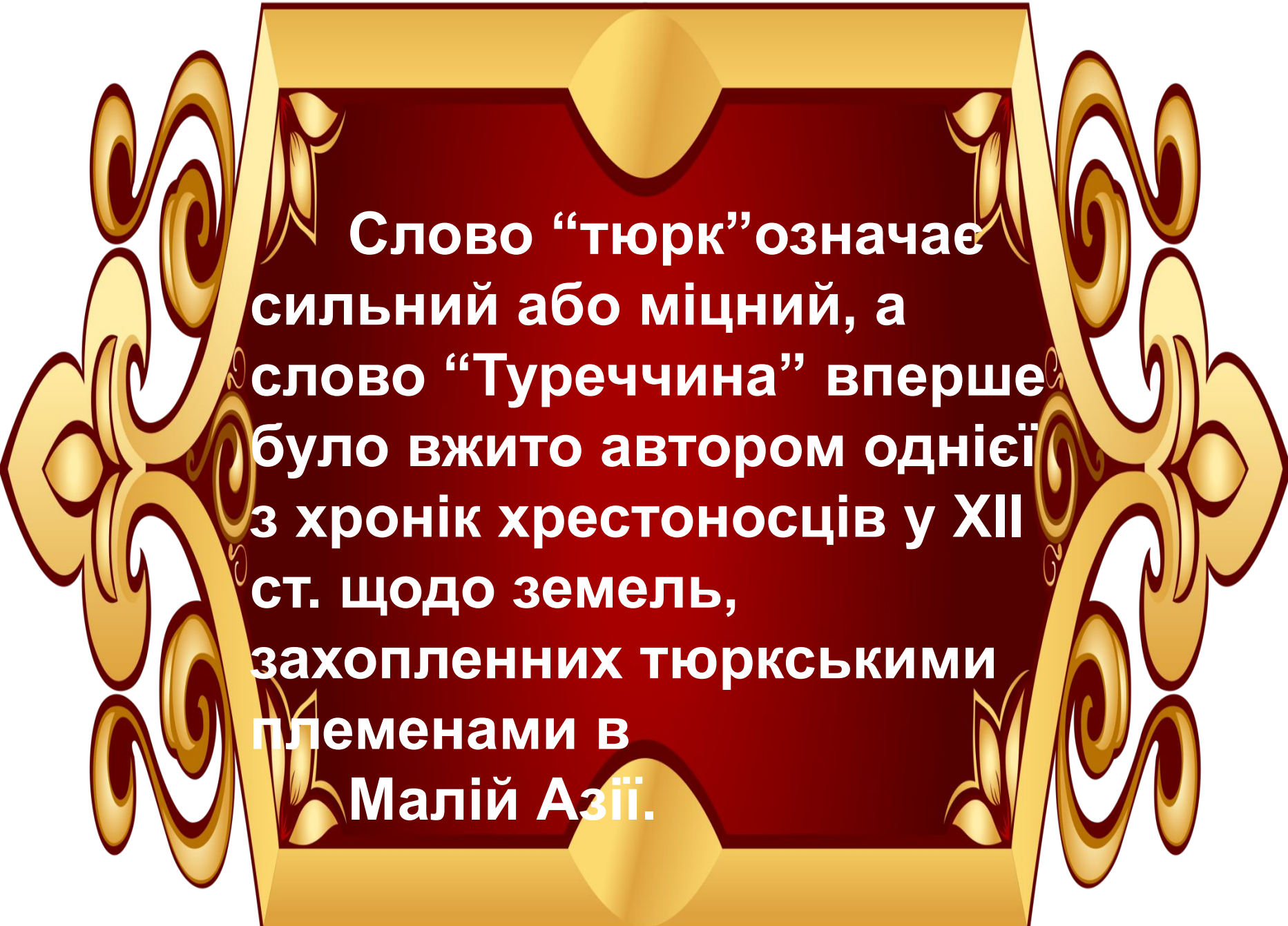
Дулу

Уйгури

Теле

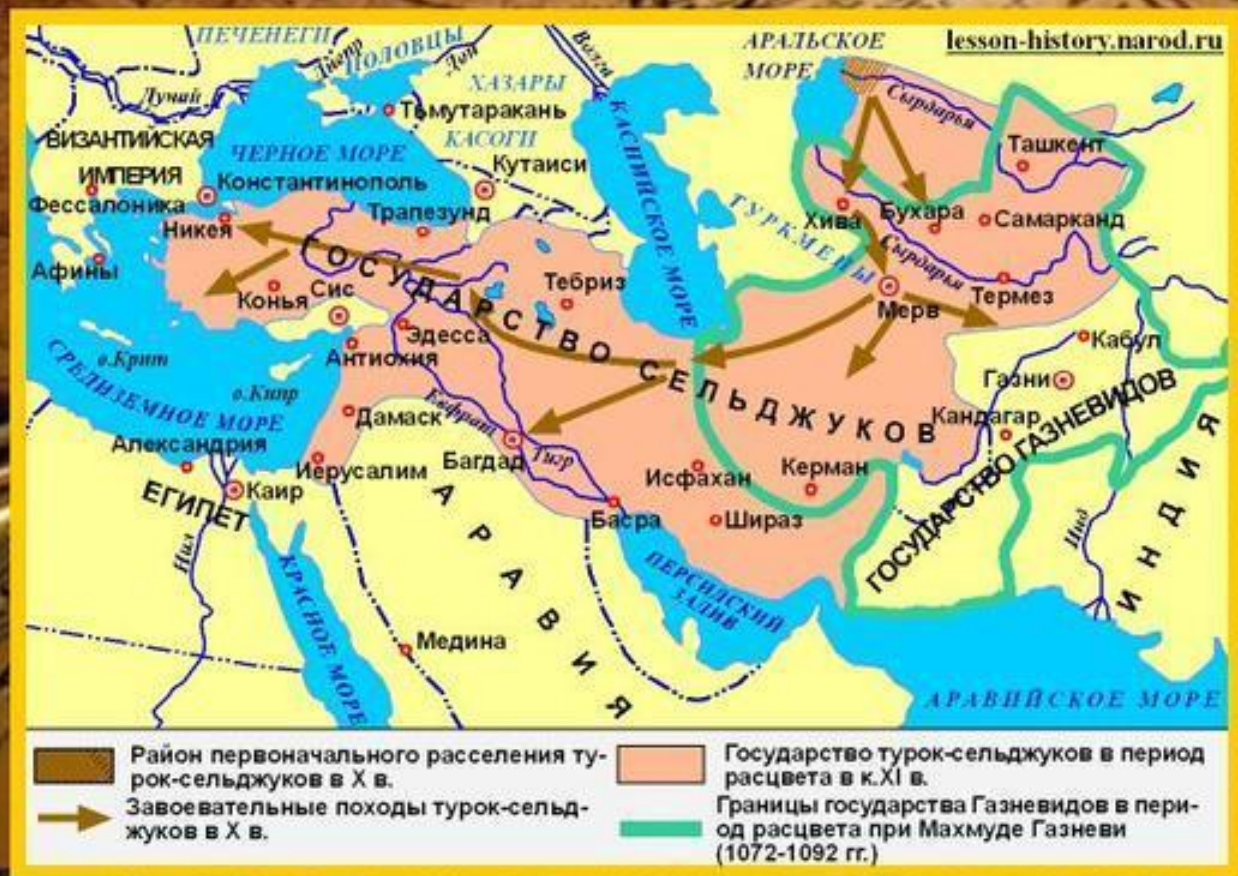
Киргизи

Орда-Балли

**Слово “тюрк” означає
сильний або міцний, а
слово “Туреччина” вперше
було вжито автором однієї
з хронік хрестоносців у XII
ст. щодо земель,
захоплених тюркськими
племенами в
Малій Азії.**

ТУРКИ - СЕЛЬДЖУКИ

В XI столітті на території Малої Азії, захопленої у Візантії, виникла держава турок-сельджуків. В XIII столітті вона пала під натиском татаро-монгол

В кінці XIII ст. частина турецьких князівств об'єдналася під владою султана Османа. Мешканців цієї держави стали називати турками-османами

ХАРАКТЕРНІ РИСИ НОВОСТВОРЕНОЇ ДЕРЖАВИ

СТЕПОВІ ПОЛІТИЧНІ ТРАДИЦІЇ:

ДИНАСТІЙНІ УСОБИЦІ ТА ВІЙНИ

ВОЄНІЗОВАНИЙ ПОБУТ ДВОРУ

АГРЕСІЯ І РОЗБІЙ У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ

ВИКОРИСТАННЯ РАБІВ НА ВІЙСЬКОВІЙ І
ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ

РЕЛІГІЙНА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ

Ислам

ПОКРОВИТЕЛІ
ОРТОДОКСАЛЬНОГО ИСЛАМУ

Продовжив династію Османів син Османа I Орхан, який почав свою військову кар'єру з успішного взяття Бурси - потужної фортеці Малої Азії

Захоплення турками-османами Балканського півострова

- Болгарська держава

- Перебувала у стані феодалної роздробленості, була залежною від Візантії.

- Візантія

- Після захоплення Константинополя перебувала у стані занепаду. Запрошувала турків до боротьби з Сербією та Болгарією.

- Сербія

- З 1331-1355- період розквіту, за яким почався період її поділу на окремі феодалні володіння.

Захоплення турками-османами Балканського п-ва

- Владения Османа I к 1324 г.
- Территории, завоеванные турками-османами
  - к середине XIV в.
  - к началу XV в.
  - к концу XV в.
- Владения Византийской империи к началу XV в.
- Территории, зависимые от турок-османов

1352р. – турки одержали перемогу над об'єднаними силами сербів, болгар і візантійців та захопили опорну точку Балкан – фортецю Цимпе;

1354р.- захоплення Галіпольського п-ва, вторгнення у Східну Фракію;

1360 р. - взяття Адріанополя;

1371 р. - перемога над македонським військом;

1382 – 1389рр. – війна з Сербією;

1396 р. – захоплення Болгарії;

1453 р. – взяття Константинополя.

ВИДАТНІ ПОСТАТІ В ІСТОРІЇ

СУЛТАН МУРАД I

КНЯЗЬ ЛАЗЕР ХРЕБЛЯНОВИЧ
«САМОДЕРЖЕЦЬ ВСІЄЇ
СЕРБСЬКОЇ ЗЕМЛІ»

ПРАВЛІННЯ МУРАДА I

- УСПАДКУВАВ ВЛАДУ ЧЕРЕЗ ПЕРЕДЧАСНУ СМЕРТЬ СТАРШОГО БРАТА СЮЛЕЙМАНА – ПАШІ;
- СПРЯМУВАВ СВОЮ ЕКСПАНСІЮ ПЕРЕВАЖНО НА БАЛКАНИ;
- ЗА РАХУНОК ДИНАСТИЧНИХ ШЛЮБІВ ТА ВОЄННОГО ТИСКУ ВТРИЧІ ЗБІЛЬШИВ ТЕРИТОРІЮ ДЕРЖАВИ;
- НАВ'ЯЗАВ ПІДДАНСТВО СУСІДНІМ ДЕРЖАВАМ;
- САНКЦІОНУВАВ ПЕРЕСЕЛЕННЯ КОЧОВИКІВ З АНАТОЛІЇ ДО БАЛКАН З МЕТОЮ ЙОГО КОНТРОЛЮВАННЯ;
- ЗАСНОВНИК ЯНИЧАРСЬКОГО КОРПУСУ ТОЩО.

КОСОВСЬКА БИТВА

Косовська битва була у військовому сенсі нічиєю з важкими втратами обох сторін. Обидва лідери загинули. Держава сербів потрапила у васальну залежність від Османської імперії. А сербський нобілітет та простий народ мусив постачати людський матеріал для турецької армії.

Після битви та смерті князя Лазара, Баязид I утворив союз із сином Лазара Стефаном. Баязид одружився із сестрою Стефана, взявши її в гарем, а сам Стефан став лояльним союзником Баязида. Він в подальшому досить суттєво допомагав Баязиду в його військових змаганнях за Балкани.

Картина У.Предича
"Косівська дівчина"

Правління Баязіда I

- Здобув воєнну репутацію, звідки і прізвисько **БЛИСКАВИЧНИЙ**;
- розсунув кордони Балканських володінь до Дунаю;
- одержав блискавичну перемогу над угорсько-франко-німецьким хрестоносним військом;
- розсунув східні кордони держави до р.Єфрат тощо.

Правління Мурада II

- провів царювання переважно відстоюючи трон і цілісність володінь від заколотників і повсталих васалів;
- повернув до складу Османської імперії анатолійські бейліки;
- за його правління значно розвинулася міжнародна торгівля;
- у 1444 році Мурад II одержав перемогу над хрестоносцями

ВИДАТНІ ПОСТАТІ В ІСТОРІЇ

СУЛТАН ОСМАНСЬКОЇ ІМПЕРІЇ
МАГМЕД ІІ

ІМПЕРАТОР ВІЗАНТІЇ
КОСТЯНТИН ХІ

ВЗЯТТЯ КОНСТАНТИНОПОЛЯ

ВСТУП МЕХМЕДА II
В КОНСТАНТИНОПЛЬ

Shared

Правління Мегмеда II

Із правлінням Мегмеда II Османська імперія повернулася до активної експансії, що тривала два з половиною століття. Захоплення Мегмедом II Константинополя 29 травня 1453р. надало імперії стратегічно важливий для неї контроль над протоками Босфор і Дарданелли, пишну столицю й піднесло міжнародний престиж держави і династії. Завоювання реалізувало давні амбіції ісламського світу й піднесло власні амбіції султана як завойовника світу. Мегмед II прийняв не лише прізвисько Фатіг ("Завойовник"), але й вищі титули суверенних правителів світу – хакан, кайсар.

Держава МАГМЕДА II

жав Балкан-
Малої Азії

і турками-
султанів:

- Мехмеда I (1413-1421 рр.)
- Мурада II (1421-1451 рр.)
- Мехмеда II Завойовника (1451-1481 рр.)
- Баязида II (1481-1512 рр.)

держави:

- 1365-1457 рр.
- після 1457 р.

ти турків

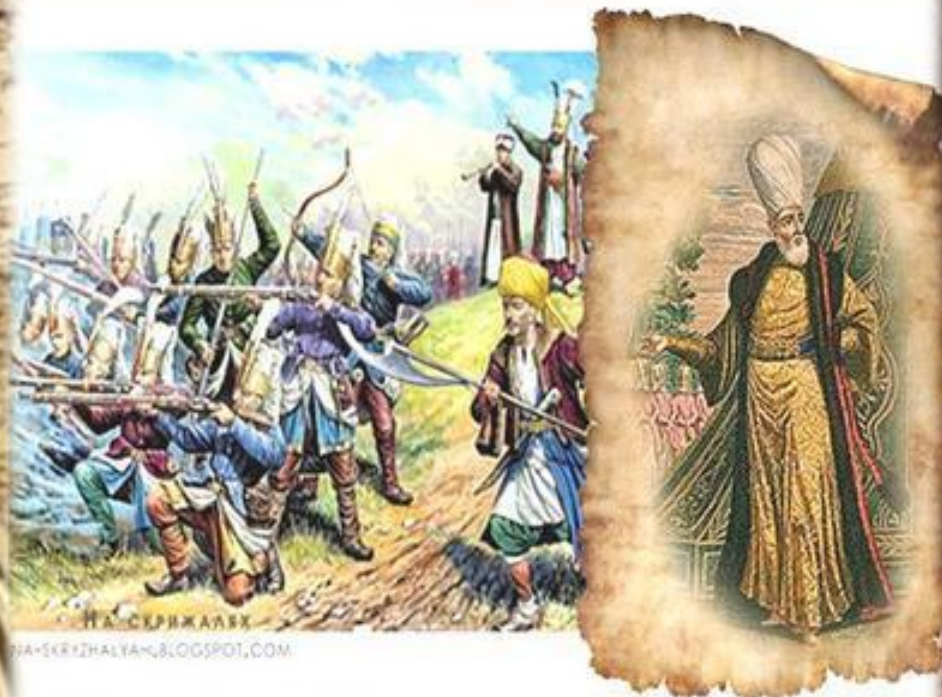
х військ

часово втрачених

Турецьке військо

Яничарську піхоту, виходячи з необхідності реорганізації війська Османської імперії, було створено султаном Мурадом I в 1365 році. Це військо дуже суттєво сприяло успіхові агресивних військових акцій новопосталої султанської Турецької держави у XIV—XV століттях; так, без яничарів, які вперто, з наполегливістю фанатиків, штурмували потужні захисні стіни Константинополя, навряд чи було можливим захопити це велике місто у травні 1453 року.

Яничари - регулярна піхота в Османській імперії, що існувала від 1365 року до 1826 року, походить від турецького «йеничери» - «Новий воїн».

ІЗ ПОПУЛЯРНОГО ТВОРУ «ПРИГОДИ» ЧЕСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА-ГУМАНІСТА ВАЦЛАВА БРАТИСЛАВА З МИТРОВИЦЬ (XVI ст.)

Яничар набирають із дітей тих християнських народів, які живуть під турецькою владою... Найкращих беруть на службу до турецького султана, решту розбирають паші (високі урядовці) та інші турецькі начальники... Коли їм минає 20 років... — усіх їх доправляють до Стамбула. Тут найміцніших і суворих записують у молодші яничари і віддають під командування старших. Під їхнім наглядом молоді вчаться стріляти, рубати шаблями, кидати списи, перескакувати канави, лазити на стіни й виконувати всяку роботу, яку їм дасть старший...

У бою чи під час штурму (фортеці) вони йдуть попереду, намагаючись проявити себе, ...з усіх турецьких солдат вони найбезжалісніші до християн.

Сабля и религия -
неразделимы!

Завойовницька політика Османів базувалася на потужній армії, ефективному державному апараті та системі примусу населення. Усе це забезпечувало могутність імперії. Унаслідок завоювань турків наприкінці XV ст. на землях колишньої Візантійської імперії, Малої Азії і балканських країн Сербії та Болгарії виникла величезна Османська імперія. У 1478 р. свою васальну залежність від Туреччини визнало Кримське Ханство. Під її контролем опинилися торговельні шляхи, що сполучали Європу з Азією.

Починається й новий етап відносин між різними країнами: Україною, Литвою, Польщею, з одного боку, і Туреччиною та Кримським Ханством, з іншого. Вони воювали між собою, торгували, об'єднувались у військові союзи, обмінювались традиціями повсякдення.

На чолі Османської імперії стояв султан, наділений необмеженою владою. Він правив за допомогою міністрів і чиновників, першим із яких був великий візир, що керував радою — диваном. Мехмед II започаткував Порту — центральний уряд країни.

Народи Османської імперії зазнавали жорстокого гноблення з боку завойовників. Усі немусульмани сплачували подушний податок, вони змушені були безоплатно працювати на будівництві фортець, доріг, мостів і мечетей. Немусульманам забороняли їздити верхи, носити зброю, займатися адміністративною й військовою діяльністю.

Османська імперія, утворена в епоху Середньовіччя, проіснувала до 1922 р. Її наступницею є Турецька Республіка.

**Османська
імперія** — ісламська монархічна держава турецької династії Османів. Існувала у 1299–1922 роках.
Заснована султаном Османом I на території Малої Азії.

Яничари — особливе військо в Туреччині з XIV ст., спершу набиралися з полонених, потім поповнювалася примусовим набором дітей підданих християн

Терміни і ПОНЯТТЯ

Султан — титул правителя Османської імперії.

Візир — друга особа в державі після султана.

Османи — турецька династія, представники якої правили Османською імперією протягом всього часу її існування (1299–1922).

Турецький муфтій,
малюнок іспанського художника
17 століття

Терміни і поняття

Муфтій — вища
духовна особа у
мусульман-сунітів

Медресе — школа в
мусульманських країнах

Мечеть — місце для
молитви і богослужіння,
молитовний дім у
мусульман

Турецькі завоювання та утворення Османської імперії (XIV-XV ст.)

Мехмед II Займовник

- Назви й кордони держав Балканського півострова та Малої Азії на середину XIV ст.
- Вслоніння Османа I (1299-1324 рр.)
  - Території, завойовані турками-османами за правління султанів:
  - Орхана (1324-1360 рр.)
  - Мехмеда I (1413-1421 рр.)
  - Мурада I (1360-1389 рр.)
  - Мехмеда II (1421-1451 рр.)
  - Баязида I (1389-1402 рр.)
  - Мехмеда II Завойовника (1451-1481 рр.)
  - Баязида II (1481-1512 рр.)
- Столиці Османської держави:
- до 1326 р.
  - 1326-1365 рр.
  - 1365-1457 рр.
  - після 1457 р.
- Хрестові походи проти турків 1396 і 1444 років
  - Вторгнення тимурових військ у 1402-1403 рр.
  - Межа територій, тимчасово втрачених Османами після битви під Анкарою
  - Візантійська імперія на 1453 р.
- 1389 Місця і роки найважливіших битв

— Кордони держав наприкінці XV ст.
 Кордони Османської імперії на початку XVI ст.